

УДК 657.22

В.М. РОЖЕЛЮК, *к.е.н., доцент*
кафедри обліку в державному секторі економіки та сфері послуг,
Тернопільський національний економічний університет

РОЛЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Необхідність формування облікової політики підприємства в ринкових умовах безпосередньо пов'язана з переорієнтацією обліку на надання своєчасної, достовірної, повної та упередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності не тільки зовнішнім, а й внутрішнім користувачам для прийняття управлінських рішень. В ринковій економіці бухгалтер повинен

забезпечити контроль не лише за збереженням майна, але й за виконанням зобов'язань власника свого підприємства. Формування облікової політики є важливим і непростим завданням, оскільки впливає на фінансові результати й ефективність його діяльності [2, с. 25].

Облікова політика підприємства – це насамперед, політика власника (власників) або уповноваженого органу, який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів, тому саме він вирішує хто із суб'єктів обліку буде формувати облікову політику в підсистемах фінансового ц управлінського обліку [1, с. 32-33].

Основним документом на підприємстві ринкового середовища для відображення облікової політики є Наказ, розроблений головним бухгалтером та затверджений керівником підприємства.

Формування Наказу про облікову політику на підприємствах з переробки продукції сільського господарства є важливим етапом організації облікового процесу, без якого неможливо сформувати належну інформаційну базу для прийняття ефективних управлінських рішень.

Аналізуючи практичну складову наказу про облікову політику нами визначено наступні складові його на ПАТ «Івано-Франківський м'ясокомбінат».

Формування наказу про облікову політику регламентовано основними нормативно-правовими актами – Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні та П(С)БО, іншими нормативно-правовими актами законодавчих і виконавчих органів влади та управління»

Наказ про облікову політику визначає порядок ведення системи обліку службою на чолі з головним бухгалтером згідно з штатним розписом. За яким на конкретного облікового працівника покладено обов'язки відображення в системі обліку конкретних об'єктів.

Структура наказу про облікову політику свідчить що права та обов'язки облікових працівників чітко розподілені за окремими ділянками обліку та відповідають посадовим інструкціям, які розроблені та затверджені на переробному підприємстві.

Наказ визначає також порядок руху первинних та зведених документів проведення інвентаризації активів і зобов'язань комісією у складі головних спеціалістів підприємства. Крім того у ньому міститься інформація щодо використання підзвітних коштів, корпоративного зв'язку, визначених приросту та убутку товарно-матеріальних цінностей, оцінки незавершеного виробництва, необоротних активів та інших об'єктів обліку. В Наказі визначено проводити оцінку реалізації продукції в бухгалтерії та в торгових точках у кількісно-сумовому виразі, а на складі, в цеху та дільницях лише – у кількісному.

Значний обсяг даного документу присвячено розкриттю принципів організації обліку на яких формується облікова політика щодо обачності, повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності, нарахування та відповідності доходів та витрат, превалювання сутності над формою, історичної (фактичної) собівартості, застосування єдиного грошового вимірника, періодичність яких дотримуються в процесі організації та ведення обліку. Так наприклад, облік витрат на ПАТ «Івано-Франківський

м'ясокомбінат» здійснюється з дотриманням принципу відповідності з використанням рахунків 9 класу. Оцінка запасів та необоротних активів здійснюється за нормами відповідних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що також розкрито у Наказі про облікову політику. Крім того, відображено методи нарахування амортизації як матеріальних так і нематеріальних активів, визначено ліквідаційну вартість. Заслужують на увагу розкриті у наказі питання структури виробничої собівартості, постійних та змінних витрат, а також їх бази розподілу щодо кількості виробленої продукції, а природні витрати м'ясопереробної продукції списуються згідно з діючими нормами м'ясопереробної промисловості.

Особлива увага у Наказі приділена головному бухгалтеру, як координатору організації всіх облікових процесів діяльності суб'єкта господарювання, на якого покладена відповідальність за належне виконання всіх розділів наказу, щодо організації та ведення як фінансового, податкового та управлінського обліку з використанням автоматизованої обробки даних на основі 1С: Підприємство 8.2 «Управління виробничими підприємствами для України», яка найбільш повно відповідає специфіці роботи переробних підприємств [4].

Дослідження сильних сторін розробленого документу дає можливість оцінити належний фаховий рівень облікових працівників досліджуваного підприємства, проте доцільно було б сформувати вказаний документ за розділами щодо методики облікового процесу, його організації, а також крім додатків щодо розподілу функціональних обов'язків облікових працівників, сформувати робочий план рахунків, який підвищить аналітичність та дієвість облікової інформації, додати графіки документообігу, склад та порядок подання фінансової звітності.

Таким чином, облікова політика лише тоді буде дієвим інструментом управлінської системи переробних підприємств, коли всі її об'єкти, суб'єкти та елементи будуть розкриті згідно діючого законодавства та умов ринкового середовища, які визначають організаційно-технологічні особливості роботи конкретних переробних підприємств та шляхи досягнення вагомих фінансових результатів.

Список використаних джерел:

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів/ За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 6-те вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 756 с.
2. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики: Монографія / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. – Тернопіль: Карт-бланш, 2009. – 260 с.
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
4. Річна фінансова звітність ПАТ «Івано-Франківський м'ясокомбінат» за 2013 рік.